

er stædt i en høist ulykkelig Stilling. Han har i 13 Aar drevet sin Næring paa et bestemt Sted med Øvrighedens Tilladelse; nu pludselig fratages denne Bevilling ham af den samme Herredsfoged, som har givet ham den. Det er virkelig en høist eiendommelig Situation, og den stakkels Mand har, som sagt, ikke engang lunnet faae fri Proces til at gaa til de overordnede Instanser for imidlertid dog idetmindste at kunne beholde Ret til at sidde i sin Næring i nogen Tid, indtil der kunde komme Hjælp fra anden Side. Dersom nu denne Mand var den eneste, om hvem dette gjaldt, vilde jeg endda sige, at det var noget Tidt at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse for, skjøndt man ganske vist kjender slige Tilfælde, hvor der har foreligget Leilighedslove; thi, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne ganske rigtig bemærkede ved Fremsettelsen, denne Lov er en Leilighedslov, og den udgiver sig ikke for Andet, end hvad den er, men, som sagt, denne Mand er ikke den eneste. Vi høre jo Andragendeudvalget oplyse, at der er fremkommet forskellige Tilfælde, hvor lignende Forurettelser have fundet Sted, og hvor man søger til Rigsdagen for at faae denne Forurettelse afhjulpen. Det er mig bekjendt, at der er flere Steder, hvor Handelsforeninger have opdaget, at en Detailhandler bor for nær ved Kjøbstaden, nærmere end Loven af 1857 § 54 hjemler. Sagen har altsaa en meget stor og almindelig Betydning, om ikke for hele Befolkningen, saa ialtsald for mangfoldige Menneker, og derfor tror jeg ikke, det vil være rigtigt af det høie Thing at vise Sagen i Almindelighed fra sig. Stulle vi dernæst undersøge Formen for Lovforslaget, der er blevet underkastet Kritik, ikke alene af det ærede Medlem, jeg nævnte, men ogsaa af et andet, lovlaerd Medlem (H. Steffensen), tror jeg, at de ærede Herrer tage noget feil i deres Opfattelse af Næringslovens Bestemmelser; navnlig er det urigtigt, naar de Herrer sige, at det er Detailhandlerens og ikke Øvrighedens Sag at afgjøre, om Vedkommende bo for nær Kjøbstaden eller tilstrækkelig langt derfra. Det er efter Loven af 1857 § 5 utvilsomt, at det ikke er den paagjældende Detailhandlers, men derimod Øvrighedens Sag at paafe, at en Detailhandel ikke bliver anlagt for nær ved Kjøbstaden. Det staaer nemlig udtrykkelig her i § 5, at isald Næringen ikke er knyttet til noget bestemt Sted, skal den Paagjældende, saasnart han flytter fra det Sted, han har valgt, melde dette til Øvrigheden, der har at give Paategning paa Næringsbevist om, at det er forevist. Dette kan ikke have nogen anden Mening, end at man derved har villet paalægge Øvrigheden at paafe, at den foreskrevne Afstand, de saakaldte „Dannelse“, som man kaldte

det i gamle Dage, er tilstede i det paagjældende Tilfælde. Det er altsaa Øvrighedens og ikke Detailhandlerens Pligt at undersøge dette. Naar man har sagt, at det ikke var rigtigt, at vi her gave en almindelig Bestemmelse om, at den Paagjældende kunde beholde sin Bevilling, selv om de lovbefalede Betingelser ikke vare tilstede, saa er det meget urigtigt, naar man har villet hænge sig i det Udtryk „Betingelser“, som staaer i Næringsloven af 1857 § 2. Det ærede Medlem for Viborg betoneede ganske rigtigt, at det der gjælder kun de personlige Betingelser for Bevillingen, men ikke de reale, og til de sidste høre utvilsomt ogsaa, at de i Næringslovens § 54 indeholdte Bestemmelser om Afstanden skulle være iagttagne. Løvrigt have vi ikke det Mindste imod, at Loven ubvides til mere almindelige Bestemmelser, tværtimod har det været vor Mening, vor Hensigt, vi have gjort det med Forsæt, vi have villet fastsætte, at i det Tilfælde, hvor Øvrigheden havde meddelt en Bevilling, uagtet de Betingelser, som Loven foreskriver, ikke vare tilstede, skulde den Paagjældende alligevel beholde sin Bevilling, idet han jo nemlig i Tilid til, at Øvrigheden har undersøgt Papirerne og fundet Alt i Orden, har gjort betydelige Udgifter, leiet Leilighed, anskaffet Varer og Butiksindretning og overhovedet anvendt en meget betydelig Driftskapital. Det vilde være i høi Grad Uret, om man, hvis man f. Ex. fandt, at en Mand ikke havde den lovbefalede Alder, men manglede nogle Maanedes deri, vilde fradømme ham Bevillingen, blot fordi Øvrigheden ikke havde gjort sin Pligt ved at efterse, om han havde den fornødne Alder, thi det er nemlig Sagen, at det ikke er ham, men Øvrigheden, der skal afgjøre, om Betingelserne ere tilstede, ogsaa de personlige; der kan ikke være Tale om Indsigelse, thi naar Øvrigheden gjør sin Pligt, har den Magt til at søge Oplysninger baade, om hvorvidt de personlige og hvorvidt de reale Betingelser, Afstandsbestemmelsen, ere tilstede. Naar det ærede lovlaerde Medlem fra Viborg fandt, at man gif Domstolene for nær ved i § 2 at foreskrive en saa stærk tilbagevirkende Kraft, at endog sædvede Domme kunde blive annullerede, saa skal jeg erkjende, at det er et Princip, man kun sjældent bør anvende i Lovgivningen, skjøndt man har Exemppler derpaa, og det bør ogsaa være saaledes, thi hvorledes skulde man ellers komme til at hjælpe disse stakkels forurettede Menneker til deres Ret, naar en sældet Underrettsdom skulde vedblive at være i Kraft? Altsaa, fra Lovgivningens Standpunkt kunne vi, ikke Andet end foreskrive, at ogsaa Domme, der ere sædvede, maa gaa tilbage. Der er heller ikke Noget til Hinder derfor, thi man kan jo i enhver Dom se af dens Præmisser, hvad der har været Grunden